

Tájékoztató a közérdekű munka végrehajtásáról

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló **2012. évi II. törvény** (Szabs. tv.) 144. §-a alapján az állami foglalkoztatási szerv feladata a **szabálysértési eljárásban közérdekű munkával** sújtott, illetve a **meg nem fizetett pénzbírság** vagy **helyszíni bírság** megváltása érdekében közérdekű munkát vállalt **elkövetők**, a helyi önkormányzat rendeletében meghatározott magatartást elkövetővel szemben kiszabott **közigazgatási bírság** helyébe lépő közérdekű munkát vállalt **kötelezettek**, valamint a **büntetőügyben elítéltek közérdekű munka büntetésének** végrehajtásában történő közreműködés. Ennek érdekében együttműködik a foglalkoztatóval, az elkövetővel/kötelezettel, valamint a kiszabó szerv szabálysértési hatóságával és a bírósággal, azonban hatósági feladat ellátásában nem vesz részt.

A közérdekű munka következő fajtái dolgozhatók le a munkaügyi szervezet közvetítésével:

- a szabálysértési hatóság vagy bíróság által **szabálysértési büntetesként kiszabott közérdekű munka**;
- **a meg nem fizetett pénzbírság vagy helyszíni bírság helyébe lépő közérdekű munkára**,
- önkormányzati rendeletben meghatározott magatartásra tekintettel kiszabott **közigazgatási bírság helyébe lépő munkavégzési kötelezettség**. Olyan közigazgatási bírságot, amely közérdekű munkával megváltható, kizárólag a helyi önkormányzat képviselő testülete vagy átruházott hatáskörben a jegyző szabhat ki.

Közérdekű munkavégzésre jelentkezés

- A szabálysértési hatóság vagy bíróság által **büntetesként kiszabott közérdekű munka** esetén a határozat jogerőre emelkedését követő 3 munkanapon belül kötelező bejelentkezni a lakó- vagy tartózkodási hely szerint illetékes munkaügyi kirendeltségen.
- a szabálysértési hatóság vagy bíróság által kiszabott **meg nem fizetett pénzbírság vagy helyszíni bírság helyébe lépő közérdekű munka** esetében a pénzbüntetés megfizetésére rendelkezésre álló 30 napos határidőben vagy legfeljebb az azt követő 3 munkanapon belül jelentkezhet az elkövető a lakóhelye, tartózkodási helye, vagy annak hiányában az elkövetés helye szerint illetékes kirendeltségen.
- **közigazgatási bírság** helyébe lépő közérdekű munka esetén a kötelezettnek az átváltásról szóló végzés jogerőre emelkedését követő 3 munkanapon belül kell a lakóhelye vagy tartózkodási helye, ennek hiányában a helyi önkormányzat rendeletében meghatározott magatartás elkövetésének helye szerint illetékes, a közigazgatási bírság megváltásáról szóló végzésben kijelölt munkaügyi kirendeltségen jelentkeznie.

A bírság átváltása

A szabálysértési hatóság pénzbírságot megállapító határozatában tájékoztatja az eljárás alá vont személyt a bírság közérdekű munkával történő megváltásának lehetőségéről. A meg nem fizetett pénzbírság, helyszíni bírság vagy közigazgatási bírság helyébe 5000 forintnként 6 óra közérdekű munka lép, az ötezerrel nem osztható részt nem kell figyelembe venni.

A gépjárművezető távollétében kiszabott helyszíni bírságot közérdekű munkával nem lehet megváltani.

Foglalkoztathatósági szakvélemény

Az **elkövetőnek** (kötelezettnek) a közérdekű munkára jelentkezéstől számított 15 munkanapon belül foglalkoztathatósági szakvéleményt kell beszereznie és bemutatnia a kirendeltségen, melynek költségét meg nem fizetett pénzbírság, helyszíni bírság, közigazgatási bírság esetén az elkövetőnek kell viselnie. A bíróság vagy szabálysértési hatóság által kiszabott közérdekű munka büntetés esetében a foglalkoztathatósági szakvélemény beszerzésének költségét az állam viseli. Az állami foglalkoztatási szerv az elkövetőt a büntetésként kiszabott közérdekű munkára jelentkezéskor írásban tájékoztatja arról, hogy mely szabálysértési hatóság köteles a szakvélemény díját megtéríteni.

Foglalkoztatók bejelentési kötelezettsége

A Szabs. tv. szerint az állami foglalkoztatási szervnek nyilvántartást kell vezetnie a közérdekű munkára kijelölhető foglalkoztatókról, valamint a közérdekű munkára kötelezett elkövetőkről, illetve kötelezettekről.

2013. július 1-jétől módosult a közérdekű munka végrehajtásával kapcsolatosan az állami foglalkoztatási szerv feladata: a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv kódex) alapján a **büntetőügyben elítélt személy részére kiszabott közérdekű munka** végrehajtásáról a pártfogó felügyelői szolgálat gondoskodik, azonban a feladat végrehajtásában az állami foglalkoztatási szerv, így a Munkaügyi Központ és a Járási Munkaügyi Kirendeltségek is közreműködnek az alábbiak szerint.

A büntetőügyekben kiszabott közérdekű munka végrehajtására kijelölhető munkahelyekről vezetett foglalkoztatói nyilvántartást és a Szabs. tv. alapján létrehozott közérdekű munka foglalkoztatói nyilvántartását egységes rendszerként kell működtetni és az állami foglalkoztatási szerv honlapján való közzététellel tájékoztatni a pártfogó felügyelői szolgálatot azokról a munkahelyekről, amelyek közérdekű munka végzésére elítéltek kijelölését igénylik.

A foglalkoztatói nyilvántartásban a közérdekű munkavégzésre kijelölhető foglalkoztatók megkülönböztetésre kerülnek aszerint, hogy a Szabs. tv. alapján **elkövetőt**, vagy a Bv. kódex alapján **elítéltet**, illetve mindkettőt kötelesek foglalkoztatni, vagy foglalkoztathatnak.

A foglalkoztatók vonatkozásában a következő adatokat kell tartalmaznia a nyilvántartásnak:

- a foglalkoztató megnevezése, adószáma,
- elérhetősége,
- a közérdekű munka jellege, (FEOR)
- foglalkoztató közérdekű munkával érintett tevékenysége (TEÁOR)
- munkakör megnevezése, leírása,
- büntetőügyben elítélt személyt kíván-e foglalkoztatni,

- szabálysértést elkövetők igényelt létszáma,
- büntetőügyben elítéltek igényelt létszáma
- munkavégzés helye,
- munkavégzés időtartama,
- napi munkaidő minimum és maximum mértéke, (szabálysértést elkövető személy esetén min. 4, max. 8 óra/nap, büntetőügyben elítélt személy esetén min. 4, max. 12 óra/nap)
- a közérdekű munka a foglalkoztatónál szabad- és munkaszüneti napokon végezhető-e,
- egy napon foglalkoztatható személyek száma minimum és maximum,
- munkavégzéséhez szükséges iskolai végzettség, szakképzettség.

Bejelentésre kötelezett foglalkoztatók:

Szabs. tv. 144/A. § (5) bekezdése alapján:

- helyi önkormányzat és önkormányzati társulás;
- állami és önkormányzati fenntartású oktatási, szociális és egészségügyi intézmény.

Bv. Kódex 281. § (4) bekezdése alapján:

- központi és helyi önkormányzati költségvetési szerv;
- állami és önkormányzati fenntartású intézmény;
- állami és önkormányzati tulajdon kezelésével és fenntartásával megbízott, vagy erre a célra az állam vagy önkormányzat által létrehozott gazdálkodó szervezet

Nyilvántartásba vehető további foglalkoztatók:

Szabs. tv. 144/A. § (5) bekezdés alapján:

- költségvetési szerv;
- egyházi intézmény;
- közfoglalkoztatók közül (2011. évi CVI. tv. 1. § (3) f)-j) pont)
 - az állami és önkormányzati tulajdon kezelésével és fenntartásával megbízott, vagy erre a célra az állam, önkormányzat által létrehozott gazdálkodó szervezet,
 - vizitársulat,
 - erdőgazdálkodó,
 - szociális szövetkezet
 - a vasúti pályahálózat-működtető szervezet.

Az egyházi intézmény csak akkor vehető fel a közérdekű munka foglalkoztatói nyilvántartásba, ha nyilatkozatban vállalja az elkövető foglalkoztatását és az ezzel járó értesítési, együttműködési és ellenőrzési kötelezettségeket, valamint tudomásul veszi, hogy a tényleges foglalkoztatás csak egyházi intézményben (pl. oktatási, egészségügyi, szociális) végezhető, az egyházi jogi személynél nem.

Bv. Kódex 281. § (4) bekezdése alapján:

- helyi közszolgáltatást végző egyéb szervezet;
- egyházi jogi személy;
- közhasznú jogállású szervezet;

- civil szervezet;
- gazdálkodó szervezet;

Büntető ügyben elítélt személy esetében egyházi jogi személy és azon belül egyházi intézmény is, nyilatkozat nélkül lehet foglalkoztató.

A büntetőügyben kiszabott közérdekű munka végrehajtása a pártfogó felügyelői szolgálatok feladata, azonban a pártfogó felügyelők az állami foglalkoztatási szerv által üzemeltetett foglalkoztatói nyilvántartás alapján jelölik ki a közérdekű munka végrehajtására a foglalkoztatót.

A foglalkoztatók a székhelyük szerint illetékes járási munkaügyi kirendeltségen jelenthetik be, illetve a fentieknek megfelelően kötelesek bejelenteni a nyilvántartási adatokat. Ezek alapján jelöli ki a kirendeltség az elkövető számára az egészségi állapotának és munkára való alkalmasságának figyelembe vételével azt a foglalkoztatót, ahol a kiszabott közérdekű munkát teljesítheti, a foglalkoztató beleegyezésével.

Szabálysértési ügyben kiszabott, vagy önként vállalt közérdekű munka végrehajtása

A kirendeltség a foglalkoztatói nyilvántartás alapján az **elkövető** egészségi állapotának és munkára való alkalmasságának figyelembevételével jelöli ki a foglalkoztatót a közérdekű munka végrehajtására. A kijelölés „kijelölő lappal” történik, amelyet a kirendeltség ad át az **elkövető**nek. A kijelölésről a kirendeltség értesíti a foglalkoztatót.

A közérdekű munkára kötelezett személy köteles a számára meghatározott munkát elvégezni. Az **elkövető** hetenként legalább egy napon - a heti pihenőnapon vagy szabadidejében is - díjazás nélkül végzi a közérdekű munkát. **A közérdekű munka napi munkavégzésének időtartama elkövetők számára 4 és 8 óra között lehet, havonta legalább 24 óra.**

A kijelölésnél a kirendeltség figyelembe veszi az elkövető

- lakóhelyét, illetve tartózkodási helyét, más település esetén az utazás idejét (legfeljebb 1 óra),
- iskolai végzettségét,
- szakképzettségét,
- a foglalkoztathatósági szakvéleményt,
- esetlegesen az elkövető egyéni szempontjait a munkavégzéssel kapcsolatban (pl. munkavégzési szakterület).

Abban az esetben, ha az **elkövető** felkeresi a kijelölt foglalkoztatót és átadja a „kijelölő lapot”, akkor a foglalkoztató juttatja vissza a kitöltött „kijelölő lapot” a kiállító kirendeltségre.

A kijelölt foglalkoztatónak haladéktalanul **értesíteni kell** a kirendeltséget, ha az **elkövető** nem kezdi meg a közérdekű munka végzését, vagy munkakötelezettségének nem tesz eleget, illetve ha a közérdekű munka lehetősége a kijelölt időtartam előtt megszűnt, ezért más munkahely kijelölése indokolt. Az értesítés mintáit a munkaügyi kirendeltség adja át a közérdekű munka bejelentésekor.

A kijelölt foglalkoztató köteles:

- az **elkövetőt** közérdekű munkával foglalkoztatni,
- a közérdekű munka végrehajtásáról nyilvántartást vezetni,
- az **elkövetővel** kapcsolatosan kért felvilágosítást az állami foglalkoztatási szervnek és a szabálysértési hatóságnak megadni.

Az állami foglalkoztatási szolgálat a közérdekű munka végrehajtását ellenőrizheti.

A közérdekű munka időtartamára nem létesül munkaviszony, ám mivel a közérdekű munka szervezett munkának minősül, ezért a munkavédelmi szabályok vonatkoznak rá, ezek betartása kötelező.

A közérdekű munkavégzésért díjazás nem jár, biztosított jogviszony nem keletkezik.

Amennyiben a kirendeltség nem tud az ügyfél számára megfelelő munkalehetőséget felajánlani, amint megfelelő munkalehetőség adódik, értesítenie kell, de legkésőbb 30 napon belül ismételt megjelenésre kell felszólítania az ügyfelet mindaddig, míg számára megfelelő munkalehetőséget nem tud biztosítani vagy míg a büntetés el nem évül (max. 2 év).

Büntető ügyben kiszabott közérdekű munka keretében történő foglalkoztatást érintő legfontosabb szabályok

A büntetőügyben kiszabott közérdekű munka **végrehajtása a pártfogó felügyelői szolgálatok feladata** lesz, azonban a pártfogó felügyelők a Nemzeti Munkaügyi Hivatal által üzemeltetett foglalkoztatói nyilvántartás alapján fognak foglalkoztatót kijelölni az **elítéltek** számára. Az **elítélt** a munkakötelezettséggel kapcsolatos ügyekben a foglalkoztató a pártfogó felügyelővel köteles tartani a kapcsolatot.

Elítéltek számára a napi munkavégzés időtartama 4 és 12 óra között lehet, de a heti 48 órát nem haladhatja meg. A foglalkoztatóval a közérdekű munka tartamára nem létesül munkaviszony.

A munkahely kijelölése előtt a pártfogó felügyelő köteles a kötelezettségeire vonatkozó tájékoztatás mellett egyeztetni a kijelölhető munkahellyel. Ha a pártfogó felügyelő az **elítélt** foglalkoztatására nem tud munkahelyet kijelölni, úgy a szabálysértési ügyhöz kapcsolódóan bejelentett munkakörök közül is jelölhet ki foglalkoztatót.

Elítélt esetében a munkahely kijelölése előtt a pártfogó felügyelő foglalkoztathatósági szakvélemény kiadása érdekében kezdeményezi az **elítélt** foglalkoztathatósági vizsgálatát. A pártfogó felügyelő a szakvélemény bemutatásától számított 15 napon belül határozatban jelöli ki a munkáltatót. A munkáltatónak nincs foglalkozás-egészségügyi vizsgálat elvégzésére vonatkozó kötelezettsége, a foglalkoztathatósági szakvélemény elég a foglalkoztatáshoz.

Az elítélt foglalkoztatására kijelölt foglalkoztató köteles:

- az elítéltet közérdekű munkával foglalkoztatni;
- napi 4, de legfeljebb 12 óra időtartamban foglalkoztatni, de a heti 48 órát nem haladhatja meg
- biztonságos munkavégzés irányítását, feltételeit biztosítani;
- a munkavégzéshez szükséges balesetvédelmi, munkavédelmi, környezetvédelmi tűzvédelmi, tájékoztatást megadni;
- az elítéltnak a munkavégzéssel okozott kárt megtéríteni;
- a pártfogó felügyelő által megküldött nyilvántartást és jelenléti ívet vezetni;
- az elítéltről kért tájékoztatást a pártfogó felügyelőnek megadni;
- értesíteni a pártfogó felügyelőt arról, ha az elítélt
 - a büntetés letöltését megkezdte
 - ha a munkakötelezettségének nem tesz eleget
 - ha új munkahely kijelölése tűnik célszerűnek
 - rendkívüli esemény következett be a munkavégzésben
 - ha az elítélt a közérdekű munkát teljesítette.

A közérdekű munka keretében foglalkoztatható létszámot a munkaügyi kirendeltségek aktualizálják folyamatosan a saját, illetve a pártfogó felügyelők által történő munkahely kijelölés alkalmával.

2015. március 6.